

Sedmý ročník konference Podzemní vody ve vodárenské praxi přede dveřmi

Svatopluk Šeda

Psal se rok 2014, řada vodárenských společností slavila 20. výročí svého vzniku, a to nás, hydrogeologické a vodárenské matadory, vedlo k rozhodnutí uspořádat první ročník konference Podzemní vody ve vodárenské praxi.

Důvodem byl stav určitého uspokojení většiny nad stavem zdrojů podzemní vody v České republice a alarmu, který se ozýval v hlavách menšiny. Ti tušili, že období jisté nehybnosti vyplývající z poklesu spotřeby vody, z přebytku vybudovaných zdrojů vody, z existence technologických procesů, které se s primární jakostí surové vody obvykle nějak vypořádají a z ekonomiky vodárenských společností nastavené v důsledku regulované ceny vody udržitelně, dříve nebo později skončí. Důvodem alarmu bylo přesvědčení, že nově se vytvářející rovnováha v přírodním procesu tvorby podzemní vody vyplývající ze snížení potřeby vody je narušována nejen klimatickými vlivy charakteristickými nebývalou koncentrací extrémů odtokového procesu, ale i změnami ve využití krajiny, velkoplošnou aplikací látek dříve v podzemní vodě nesledovaných, živelností ve výstavbě studní pro individuální zásobování, v budování vrtů pro využití tepelné energie narušujících přirozenou hydrogeologickou stratifikaci horninového souboru, ale také poznání, že péče o zdroje podzemní vody neodpovídá potřebám a především možnostem převratného rozvoje lidského poznání. Ochrana a využívání podzemní vody je totiž především otázkou myšlení, kdy by neměly rozhodovat emoce či politická zadání typu „nepřší, bojujte proti suchu“, ale především schopnost vědecky podložené, ale mnohdy i intuitivní orientace v přírodních procesech vodního ekosystému. Je nutno promyslet každou věc, kterou děláme, je nutno si uvědomit, že náš vodní ekosystém v samém středu Evropy má své limity a my ty limity musíme znát, neustále je ověřovat, ale zejména se jimi ve svých rozhodovacích procesech řídit. Proti nám totiž stojí civilizační expanze, která limity nemá. A tak jsme se dali do práce...

Cílem v roce 2014 zahájeného souboru odborných konferencí Podzemní vody ve vodárenské praxi tedy bylo brát období dočasné stagnace ve spotřebě vody jako neopakovatelnou příležitost k nastartování procesu, kdy budeme mít čas důsledky našeho příštího konání v předstihu predikovat a v praxi verifikovat. První konference v roce 2014 tedy byla jakýmsi průřezem problémů a nedostatků, které je v jímání podzemních vod pro veřejné zásobování třeba řešit okamžitě, a problémů, jejichž řešení bude dlouhodobým procesem, který je však nezbytné nastartovat. Mezi prvními úkoly se proto objevila nezbytnost pasportizace jímacích objektů podzemní vody, dokladů o odběrném množství a jejich dopadu na tlakové poměry využívaných zvodní, podrobné ověřování jakosti podzemní vody v jednotlivých jímacích objektech, funkčnost ochranných pásem vodních zdrojů, jejich kompatibilita se současnými právními předpisy aj. Mezery v těchto informacích byly a bohužel často ještě jsou značné, leč proces u těch zodpovědných již byl nastartován.

Psal se rok 2016 a na třetím ročníku konference Podzemní vody ve vodárenské praxi (to už k nám přijelo hodně přes sto účastníků) jsem poprvé použil termín „Renesance vodárenské hydrogeologie“. V podtextu jsem zmiňoval, že „renesance není

baroko, tedy jen tak něco na voko,“ ale proces multidisciplinárního charakteru, který vyžaduje nejen um, ale i určitou strategii a systematickosti, jak dluhy minulosti systematicky napravovat.

Nyní se blíží už 7. ročník konference Podzemní vody ve vodárenské praxi (více informací na www.studioaxis.cz), tak si dovolím čtenáře časopisu Sovak pozvat do krásného prostředí Orlických hor. Akce proběhne ve dnech 1.–2. 4. 2020 v Hotelu Studánka v Rychnově nad Kněžnou. Pořadatelé jsou Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s., FINGEO s. r. o., Choceň, STUDIO AXIS, spol. s r. o., Praha. Konference se koná pod odbornou záštitou Sdružení oboru vodovodů a kanalizací ČR, z. s., a České asociace hydrogeologů.

7. ročník konference se zaměří na standardy vodárenských jímacích objektů a ochrany jímané vody. Představeny tak budou tři varianty stavů jímacích objektů. První, v němž se jedná o kontrolovaný stav s průběžně odstraňovanými závadami, porizovanými daty o množství čerpané vody, stavu hladiny podzemní vody a o její jakosti, ale i s vyhodnocováním a archivací dat. Druhý případ je jímací objekt se závadou, která je odstranitelná, lze tedy objekt vyčistit, opravit, rekonstruovat či jinak zprovoznit tak, aby sloužil minimálně dalších několik desítek let. Třetím je situace, kdy již obnova jímacího objektu, která by významně prodloužila jeho životnost, možná není a bude nezbytné vybudovat objekt nový, případně zvolit jiné řešení, například napojení spotřebiště na blízkou vodárenskou soustavu. Jen malý zlomek ochranných pásem vodních zdrojů splňuje náležitosti vyplývající z § 30 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. Důvodem může být i skutečnost, že prováděcí vyhláška vyšla o dva roky dříve než zmiňovaný zákon. Na konferenci bude ukázáno, že i v těch nejsložitějších podmínkách je možné někdejší pásma hygienické ochrany změnit na ochranná pásma vodních zdrojů a přizpůsobit je současným podmínkám.

*RNDr. Svatoopluk Šeda
FINGEO s. r. o., Choceň*